

*Ivo Svetina*

## Lesboške kitice

XVIII.

**Na tvojih nežnih prsih spim, mož,**  
ki ga je poletje tvojega telesa storilo za otroka,  
in nič ne sanjam, ker moja duša je šla za teboj,  
v globino tvoje skrivnosti, da tam kot po blodnjaku tava,  
sama, obdarovana s tvojim vonjem in radostjo,  
ki jo poznajo le oni, ki jim stopala umiva Travnik blaženih.

Poslušam bitje tvojega srca in studenec tvoje krvi  
mi umiva školjko ušesa, da se kot podoba zarodka zdi.  
V meni raste vrt, na katerega boš stopila,  
še preden se bo zdaniilo, in s sebe sprala plitke sledi,  
ki so jih moji večji prsti pustili na tebi,  
ko so za opitim srcem šli, da že tisočič okusijo otroški srh,  
ki te ogrne, ko se z jezikom dotaknem tvojih bradavic.

Onkraj vrta zrcalo morja in svinčeni hrbet delfina:  
Se še kdaj vrneva v to dolino, po tvoji dlani oblikovano,  
kjer je v objemu oljk mlada Jokasta prvič sinu ponudila prsi?

XIX.

**Mar znam izreči eno samo besedo,**  
da bo resnično vsa samo tvoja?  
Kot je tvoje telo, ki je vse bolj daljno, vse bolj tuje,  
saj jaz lahko le romam k njemu, zaprtih oči,  
da se ne prebudim, da ga ne zbudim,  
zapredenega v avgustovske sence, vse zlate,

drseč čez tvoji težki dojki, prepreženi z modrimi potmi žil,  
po katerih grem, bos, v naročje oljkovega gaja,  
kjer se pasejo kože in cveti meta, vsa skromna,  
da je vonj kot svileni prt, slap s tvojih ram,  
ki gola stojiš v hramu sončnih stebrov,  
s sinjino barvajočih tvoja stegna, gladka, sladka.

Poklekнем pred oltarjem tvojega trebuha,  
da že pijem vonj, samo tvoj vonj, ki ga nobena roža  
ne zna posnemati, saj samo marljive čebele vabi  
v svojo medeno čašo, rano rožnato, s pelodom negovano.  
In ko grem vate, se objem tvojih nog sklene,  
do bolečine potopljen v sluznico, v pozabo, v plamen,  
ki naju ovije v tišino razbeljenega poldneva.  
Lesbia, Kipris, Agalis ... ti edina moja resnična si beseda!

## XX.

**V pijanosti južnega otožja sem hotel napisati pesem**  
o tvoji lepoti, ki jo krasiš z nakitom, s srebrno kito,  
spleteno v kačo, plazečo se po dolini med tvojima dojkama,  
da grem za njo, s kamnom v roki, da jo ubijem,  
da ji strem glavo in z oljem, ki priteče iz njenih zlih oči,  
namažem tvoje lase, da bodo še dolgo dolgo skoz noč  
dišali po nečem, čemur ne bom znal najti imena.

Ker ona je bila prva, ne sestra ne mama tvoja,  
ki se je pasla po tvoji polti, ki ni ne od marmorja ne od svile,  
saj umile so jo solze in znoj in sinova kri  
in jo poljubila senca križa, ki si ga odložila na nočno omarico

—  
da bodo tvoje sanje kot pod zvezdnim obokom Betlehema.

Že proti jutru, ko zavzdihneš pred prosojno podobo iz sna,  
se nagnem k tebi in na belini rjuhe zagledam drobno sled  
besede, ki se je splazila iz tebe, ko sem pod palmami  
sanjaril o pesmi, posvečeni tvoji lepoti, ki se zjutraj  
prebudi in obarva otok z roso in kaduljo.

XXI.

**Znova ljubezni bog, ki že zdavnaj umrl je**  
v hotelski sobi, se dotakne tvojega boka  
in po njem razsipa – v uri, ko se jutro budi  
v mračnem plodu – sladek kakav in semena zlata:  
julij je in ti gola kot pred tridesetimi leti,  
ko ti je turško morje umivalo spolovilo,  
razprto brezimnim ljubimcem, ob polnoči  
stopajočih iz belih kamnitih hiš,  
ob katerih so cveteli oleandri, še bolj beli in rožnati.

In kaj naj jaz ob tebi, speči in lepi?  
Odveč samemu sebi in tvojemu plitkemu snu,  
po katerem drsijo dolgi, praznično okrašeni čolni  
in v njih temni, temni veslači ... z vitkimi vesli  
kot udi, ki vzvalovijo tvoje telo, da radost zalije  
tvoje samotno srce in se ogrlica znoja spusti  
globoko, globoko k trebuhu, k popku,  
ki jaz nikdar več ne bom videl njegovega cvetenja.

XXII.

**Pod tamariskami skoraj zamorka,**  
pazduhi gnezdi cimetovi, ustnice,  
nabrekle od poželenja. Olivno olje  
si vtiraš v kožo, popisano s stoterimi  
mojimi poljubi, ugrizi zob in sledmi jezika,  
kot da sem sestradano ščene na prašni mitilenski ulici.

Za tvojim golim hrbtom se razteza otok  
kot ženska v ljubljenu: zeleni, modri in srebrni  
griči potujejo proti zahodnemu obzorju,  
tja, kamor še pred večerom odideva v pozabljenje.

Je ura, ko mladi delavci zapuščajo oljarno,  
potni, mastni, skoraj črnih prstov,  
s katerimi so stiskali sočne sončne olive,  
kot da bi gnetli ljubeče meso, da se jim razpre ...

Že nekaj časa mirujeva in molčiva:  
prižgeš si cigareto, da zadiši  
po trpkem makedonskem tobaku  
in se ogorek zaleskeče  
v tvojih karminastih nohtih.

XXIII.

**Pijeva vino in med tvojimi stegni avgust ...**

Slačim te sredi trga, obzidanega z visokim večerom:  
mačka se plazi krog smeti, gnijoče zelenjave,  
pes se trese na vogalu, tik vhoda v taverno,  
kjer sediš širokoboka, iz rodu boginj plodnosti,  
da tvoja koža tiho diha in se iz nje proti strašnemu etru  
dviga vonj po mojem razlitem semenu.  
Dvigneš kozarec, oko se ti pozlati  
in vlažne ustnice se dotaknejo hladnega meseca.  
Pod tanko obleko, ki ti jo je podarila deklica,  
ko je zapustila tvojo sobo, ti nabrekneti bradavički,  
da ima vino okus po solzah, ki jih v ugasli dan  
prikliče koprnjenje po tvojem telesu,  
gladkem, tujem kot kip egipčanske kraljice.  
Koprnjenje po temnem dnu, kjer ždi tvoja duša,  
sama s seboj, objemajoča spomin na rojstvo.  
Na dan, ko se je iz tebe vzdignil moški  
in si bila njegov prvi, krvavi vdih.

XXIV.

**Z otoka na otok, iz bele hiše v belo hišo**

z modrimi vrati in okni, iz postelje v posteljo  
se seliva, beživa z zahoda na vzhod,  
iz večera v jutro, pred lastnima telesoma,  
da se naužijeva mesa, mesa tako sladkega,  
ki bolj kot najžlahtnejše vino prikliče slino v usta,  
da si z njo umivava stegna, trebuha, prsi, zadnjici.  
Zvezdi, že zdavnaj umrli, katerih svetloba še potuje  
proti zemeljskemu vrtu, zasajenemu proti vzhodu,  
kjer se oblečeva v nedolžnost in sva brat in sestra.

Obraz potopim v tvoje dlani, v hladni tolmun,  
v katerem odseva skoraj modro metino listje,  
da umijem svoj pogled, ki se je to poletje opijal  
s srebrnino oljk, z oblaki nad turško obalo,  
z nakitjem iz biserne matice in s tvojo poltjo,  
ki si ji pustila, da je vsako noč legla v drugo posteljo.

XXV.

**Sanjal sem o njenih devetih knjigah pesmi**

in ti si bila njihov glas, ko si mi šepetala  
v skoraj pozabljenem jeziku nežnosti,  
kot da sem tvoj odrasel sin.  
Bral sem ti njene stihe, ki jih je pisala njim,  
ki so jo zapustile ... pohodile njen cvet hijacinte  
in smrdljivim pastirjem darovale svoje deklišтво ...  
Verjel, da so besede prav tako spretno ljubimke  
kot moje roke, ki se pasejo po tvojih prsah, trebuhu,  
stegnih, zadnjici ...

V melodiji davne ljubezni si zaprla oči in zavzdihnila,  
kot da bi v sebi začutila vso mojo dolžino,  
jaz pa sem s sposojenimi stihi negoval občutljivost  
tvoje sluznice, pazduh in vek, da me je že zalivala  
pozaba: samo otroški valovi egejskega morja  
so še pljuskali ob stene najine hotelske sobe  
in spirali z naju ljubosumne poglede nje,  
ki je nekega poletnega dne, leta 603. p. n. š., šla,  
obuta v sandale iz oslovine,  
ki ji jih je podaril neznani oboževalec,  
čez trg in v naročju nosila šopek hijacint.

XXVI.

**S podplati poljubljaš razgreto kamenje,**

gladko kot tvoja stegna, ko s poljubi tešim  
vznemirjenje, razlivajoče se prek zlatastih dlačic,  
ko se od preročišča, oblečena v vrelec ljubezni,  
vzpenjaš proti mestu, k trgovinam s preprogami  
iz Konje, Buhare in Isfahana, prepolnimi kipcev

iz rožnatega alabastra, keramičnih vaz in pladnjev,  
poslikanih s podobami nežnih efebov z nabrekli mi udi  
in ranjenih junakov iz homerskih pesnitev.

Ni se v preročišču v dolini, med srebrnimi oljkami  
razodela skrivnost, spočeta v severni deževni noči,  
ni, omamljena od opojnih sopar, videla v prihodnost,  
zapredeno v tvojem trebuhu, v skoraj dekliski maternici,  
bil je starec belobradi, v temnem kotu prodajalne  
tik glavnega trga, ki je v tvojem sijočem obrazu,  
zrcalu najine ljubezni, ugledal plitek relief še ne rojenega.  
Tisto noč sva dolgo bedela in prisluškovala tvojemu telesu,  
v katerem se je kapljica semena razlila v svetlobo,  
še ne svit, razsvetljujočo nebo nad Delfi.

#### XXVII.

**Tam, kjer so sprehajali se bogovi mogočni,**  
si legla v deško morje in tvoja školjka –  
barve otroškega mesa – je drgetala v pričakovanju ...  
da veter popoldanski na tvojem ustju rodi biser,  
teman, skoraj črn, ki se zarine v tvojo nežnost.  
Val za valom, prosojna griva žrebca, nosi vate dar slasti:  
široko razkrečiš noge, da je zaliv ves vonjiv,  
smaragden pristan tvoje nikdar premagane ženskosti.

Nebo, tako prazno, nasloni čelo na tvoje cimetaste prsi,  
in morje, ki zavidam mu njegovo moškost,  
se zazre v tvoj goli spol, ga poljubi, umije kot otroka.

Zrelo figo razprem, da se vame zazre krvavo bitje,  
in že zarinem svoj jezik globoko globoko  
v tvojo trpko sladkost, posuto z drobnimi zrcni,  
pokljajočimi med mojimi zobmi.

#### XXVIII.

**Kot Sfinga pred Ojdipom sediš pred menoj**  
in mesec se igra s tvojima dojčkama,  
vsak ščip polnima, kot da mi hočeš skrivnost mleka

razodeti, ko sem se kot kuščar z izproženim jezikom  
priplazil k nabrekli bradavici, da v tebi zdramim slast,  
ki jo samo sinova usta znajo v mater priklicati.

Tolažnica moja, ki nikdar mi ne izdaš imena  
jutrišnjega dne, ko vzpneva se na grič, da poslednjič  
Sapfin otok z jato drobnih modrih ptičev preletiva.  
Ker najina ljubezen nima imena, le kapljice  
sladkega vina hlapijo na ustnicah, ki se zapirajo kot školjka,  
ko črno morje jo zagrne in se sončni disk razlije  
čez obzorje, da zagori jadro, vračajoče se v pristan.

Ležem k tebi, goli, da me zalije temni lesk tvoje kože,  
in si podoba matere, ki nekoč v Kadmovem mestu  
vase je sprejela sina in njegovo svetlo seme.  
Na griču tik mesta je sedela *strašna pevka*  
polnih prsi in pletla uganko smrtno.

## XXIX.

**Kaj lepoti otoka mar za praznoto,**  
ki opoldan naseli se v tvojem srcu!  
Razgaljena od nežnih rok zefirja zreš  
v sinjino, zlivajočo z neba se na morsko brezbrežje,  
in moj glas, napev tolažbe, preglasijo škržati,  
zapredeni v tvojih bakrenih laseh kot v krošnji jablane,  
katere zlate plodove stražijo hesperide.  
Ker ti že veš, česar razigrani zefir še ne ve:  
da pride čas, ko peščena zrnca v klepsidri počrnijo,  
in se večer v kamnito ladjo spremeni,  
da potone tam, kjer še nikdar nihče ni plul.

Kaj lepoti tvoji mar za muko tiho, ki dušo stiska!  
Da si želiš slepote, ki odreši te zapeljivosti zrcal,  
ko bosa stopaš po strmih ulicah in se ti prilizujejo trgovci,  
od katerih veje vonj po znoju, uzu in tobaku.  
Ker za teboj gre deklica, ki ti je sladila mladost, skoraj  
večnost,  
in te obdarovala z nedolžnostjo in svilenimi dlačicami.  
Večerna nimfa si, ki v kavarnici spije kozarec vina  
in v desnici kot otroka uspava zlato jabolko.

XXX.

**Iz Mitilene v Molivos vodi sončna pot,**  
med oljkami in dolgonogimi ptiči,  
prhutajočimi s krili, nežnimi kot tvoje perilo.  
S poljubi si si okrasila ustnice, z okrom veke,  
da si kot Klefs, Sappina hči, ko ji bilo je sedemnajst let ...  
Romarka h kapelici z modro pobarvano kupolo,  
v kateri šopek posušenih poljskih cvetic slavi  
odsotnega boga, pastirja čred in koprnečih src.

A midva sva praznik telesa, slavje, ki ne čaka noči,  
da se od bakel znova zdani in da petje napolni trg.  
Z vsakim dotikom, s poljubi častiva darove,  
ki so se naselili v najinih gibih, da so tako nežni,  
tako divji, kot bili bi posnetki z razuzdanih grških vaz.  
Tvoja desnica zdrsne k mojemu udu,  
da je prstan iz črne korale žuželka nad lužo miline,  
iz katere vzfrfotavajo iskrice slasti, srebro pekoče.  
In ko polížem tvojo sončno pot, vodečo od vratu k zadnjici,  
se prve luči v Molivosu prižgo: a ni še večer,  
le okna plantijo od umirajočega dne, ožarjenega od tvojih  
las.

XXXI.

**Videla sva jo, ki so njeni kodri kačje gnezdo,**  
okusila sva strup njenih ostrih, naglih jezičkov,  
s katerimi vrta v naju, da se studenci vznemirjenja  
pretakajo skozi zaljubljeno meso, nastavljajoče se  
belim zobem, skoraj čekanom, in moškim pogledom,  
da bradavice otrde in se ovlaži tvoj rožnati spol.

Rodopis, tvoji boki so oviti v vonj opija, da buden  
sanjam o slasti, ki jo oslov ud zmore v tebi prebuditi.  
Predaj se mi ta hip, ker v meni klije moč, bolečina že,  
da se meso oguli in se v kriku kri zbudi kot plamen,  
goreč krog mene, ko sem ves v tebi in me zalivajo  
tvoji lasje, negovani s kano in znojem, trpkim,  
kot je trpka jed, ki nama jo sredi noči polože na mizo

pod materinskim obodom palm, ko se, rožnatega lica,  
skloniš nadse in me izpljuneš, koščico temno, ostro ...

XXXII.

**Tvoja večerna toaleta: pobriješ si noge**  
in pokadiš cigareto, nato si pobriješ še pazduhi,  
da sobo zalije svetloba nežnih skodelic znoja,  
ki ga ližem; pred osmerokotnim ogledalom,  
v katerem živi luč Eolije, slečeš ustnice,  
da krvave zažare v smrtnem poljubu,  
ki ga podariš dnevu, tonečem za lesboškimi griči.  
Nalakiraš si nohte, s češnjavordečo,  
da je v globini leska pomlad in belo cvetje,  
in z dlanjo iz vrelca zajameš hladno vodo,  
da zmrazi liste vrtničine, ko jih natreseš vanjo,  
in si umiješ kot deklice golo spolovilo.

Ne z mlekom oslice, z jogurtom si maziliš kožo,  
ki jo je sonce osladilo s cimetom in kakavom,  
in lase palmam prepustiš, da jih češejo smaragdni zobje  
in veter kodra in ovija v vonj po karminastih rožah,  
tvojih sestrah, ko te od zadaj vzamem  
in se večer še ni utrudil svoje in tvoje lepote.

XXXIII.

**Živi vrč si, ko se potopim vate, vaza mračna,**  
v kateri se sneg spreminja v svilen dlako,  
svetlikajočo se na hrbtu prežeče zveri, gazeljeoka.  
Stopaš med drobnico, kot da greš v samostan,  
kjer razgrneš svoje telo, da leže izmoliš besedo,  
v kateri se je duša spustila vate, ko si čakala, čakala ...  
Mrak te jemlje k sebi, neusmiljeni gospodar, da cvetiš  
na oknu celice, v kateri še ni stala gola ženska,  
in od tebe gre vonj po zrelih figah in kadilu,  
umirajočem v zlati monštranci, mandljastih očih.

Pijem iz tvojega bitja, pri katerem se je alabaster  
učil gladkosti in skladnosti, in v meni se odpira vrt,

ograjen z modrimi cipresami, ki jih je južni veter upognil nad tvojo posteljo, da se sestra duša privija tesno k spominu na davno poletje, ko jo je oblivalo moje seme in si, še preden se je zazorilo, obuta v nežnost najine prečute noči, odšla prek zaliva k skali, na kateri je svojo poslednjo uro stala ona, ki so jo poimenovali za Deseto muzo.

#### XXXIV.

**Da bil lahko bi morje, ki igra se s teboj,**  
ko vanj se potopiš, da boki valove rodi  
in se tvoj trebuh lesketa med ribjimi hrbti,  
odsevajočimi prazen azur grškega poldneva!  
Srečen kot hladna voda, odrešiteljica teže,  
ki se iz srca v dušo pretaka in dih kamni,  
da ušesa ne slišijo omamne govorice stvarstva,  
ko svoje pisane sle razpošlje vsenaokrog,  
da oznanjajo radost in nesmrtnost ženskega otoka!

Sama sredi zaliva, sinje polti in zlatih stegen,  
kot da hči nébesa si in nežne obale,  
okrašene s tisočerima stopinjami zaljubljenecv,  
ki so še pred jutrom omagali in se zavili  
v sram in plitek sen, saj seme še tli  
v njihovih nagih telesih in grení na dekliških jezikih.

A ko se iz vode dvigneš, mrzle polti in nabreklih  
bradavic, se priviješ k meni, da slišim utripe valov  
in šepetajočo pesem peščenega dna, kamor si zasadila  
svojo vitko senco, da iz nje, ko bova že večer,  
zrase otroški otok, nič večji od tvojega trebuha,  
na katerem, eden od mnogih slov, oznanjajočih  
radost in spokoj, postojí, a že naslednji hip  
od nežnosti ves pijan v avgustovsko daljo odletí.

XXXV.

**Pijeva metakso in govoriva o smrti,**  
o kateri je Sapfo pela, da je nekaj slabega,  
saj tako so razsodili bojazljivi bogovi.  
Na jegulji jezika blag, a težak okus, hlapi kot žerjavica,  
iz katere se vzdiguje dih, omamen, ves ženski,  
spomin na davno, temno, nemara krvavo grozdje,  
odsevajoče v tvoji, z medom negovani dlani.  
Ker oni sami bi že zdavnaj umrli, je pela ona,  
ki je smrt z ljubeznijo in njeno pesmijo ukanila,  
da je legla v posteljo njene mile Agalis  
in si jo vzela, truplo z marmornatimi stegni –  
če smrt bila bi opojna kot večerna ura,  
ko si otok nadene indigasto feredžo,  
in midva še vedno pijeva metakso.  
Za tvojimi golimi rameni opazim prvo zvezdo –  
drobno, svetlo, kot da jo je rodilo tvoje oko,  
odsevajoče v zlatniku, zvenketajočem v kozarcu ...

Že globoko v pijanem zalivu noči,  
ko z rokami zibaš svojo spečo glavo,  
da se bakreni kodri zde kot jeziki živalic,  
živečih v deževnem gozdu,  
s poslednjim požirkom popijem najino smrt.